

ПІДСУМКОВА РІЧНА РОБОТА

8 клас, ІІ семестр

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Картка роботи

Галузь	Природнича (ПРО)
Тип роботи	Річна підсумкова робота
Клас	8
Семестр	ІІ
Період проведення	травень-червень
Час	40 хв
Кількість завдань	18
Стандарт	Державний стандарт базової середньої освіти, 2020
Групи результатів	<p>[ПРО 1] Пізнання світу природи засобами наукового дослідження</p> <p>[ПРО 2] Опрацювання, систематизація та представлення інформації природничого змісту</p> <p>[ПРО 3] Усвідомлення розмаїття і закономірностей природи, ролі природничих наук і техніки в житті людини; відповідальна поведінка для сталого розвитку суспільства</p> <p>[ПРО 4] Розвиток наукового мислення, набуття досвіду розв'язання проблем природничого змісту [індивідуально та у співпраці]</p>
Предмет / курс	Біологія
Модельна програма	Програмна орієнтованість завдання не специфікована за модельною навчальною програмою.
Деталізація теми	Предметна тема Вступ Тема. Організм людини як біологічна система.

	<p>Тема. Регуляторні системи організму людини.</p> <p>Тема. Опорно-руховий апарат</p> <p>Тема. Травна система. Процеси метаболізму</p> <p>Тема. Внутрішнє середовище організму людини</p> <p>Тема. Функціонування шкіри. Терморегуляція. Виділення.</p> <p>Тема. Імунна регуляція.</p> <p>Тема. Ендокринна регуляція.</p> <p>Тема. Нервова регуляція.</p> <p>Тема. Сприйняття інформації.</p> <p>Тема. Вища нервова діяльність. Поведінка.</p> <p>Тема. Статеве розмноження та індивідуальний розвиток людини.</p>
--	--

Використання роботи

Річну підсумкову роботу доцільно використовувати як цілісний інструмент у **8 класі** (орієнтовно травень-червень) або як діагностувальну роботу в **9 класі** (орієнтовно вересень).

Робота виконується в **паперовому форматі**. Завдання передбачають надання відповіді шляхом вибору однієї або кількох відповідей чи встановлення відповідності, а також надання пояснення до певних дій чи виборів з варіантів відповідей.

Можливе перенесення вчителькою / вчителем завдань в цифровий формат з використанням тих чи інших цифрових інструментів / сервісів / платформ тощо з метою використання електронної версії роботи для проведення оцінювання.

Зміст роботи

Завдання роботи відповідають **Державному стандарту базової середньої освіти 2020 року** (ДСБСО-2020) й охоплюють найважливіші змістові теми, вивчені на початку другого семестру у 8 класі. У документі «Завдання» кожне завдання схарактеризоване за орієнтирами для оцінювання на кінець предметного циклу навчання [9 ПРО].

Загалом робота дає змогу оцінити рівень сформованості знань, навичок, умінь і ставлень, що передбачені для оцінювання такими орієнтирами ДСБСО-2020:

ГР1

- *підтверджує / спростовує гіпотезу дослідження самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб [9 ПРО 1.5.2-1]*
- *формулює самостійно висновки відповідно до мети дослідження [9 ПРО 1.5.3-1]*
- *виявляє самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб протиріччя в інформації щодо ознак, будови і властивостей об'єктів природи, умов виникнення і перебігу природних явищ [9 ПРО 1.1.1-1].*
- *формулює гіпотезу дослідження самостійно / з допомогою вчителя чи інших осіб [9 ПРО 1.2.1-2].*

- встановлює на основі результатів дослідження самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб причинно-наслідкові зв'язки між процесами і результатами дослідження [9 ПРО 1.5.1-1].
- підтверджує /спростовує гіпотезу дослідження самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб [9 ПРО 1.5.2-1].
- передбачає самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб варіативні способи виконання дослідження з урахуванням впливу різних чинників [9 ПРО 1.6.1-3].

ГР2

- аналізує і систематизує самостійно опрацьовану інформацію природничого змісту, здобуту з різних джерел [9 ПРО 2.1.1-1]
- формулює самостійно словесні описи об'єктів, явищ і процесів на основі нетекстової інформації (табличної, графічної / інфографіки) [9 ПРО 2.2.1-4]
- аналізує і систематизує самостійно опрацьовану інформацію природничого змісту, здобуту з різних джерел [9 ПРО 2.1.1-1]
- використовує самостійно сукупність даних для оцінювання природних об'єктів, явищ і процесів [9 ПРО 2.1.1-2]
- відбирає та інтегрує самостійно / з допомогою вчителя чи інших осіб інформацію природничого змісту, представлену в різних формах, зокрема у символній, пов'язуючи її з реальними об'єктами та явищами [9 ПРО 2.2.1-2]

ГР3

- характеризує самостійно властивості об'єктів природи, пояснює природні явища та процеси на основі законів природи, використовуючи мову природничої науки і відповідну термінологію [9 ПРО 3.1.1-1]
- визначає самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб властивості об'єктів / явищ природи, що є істотними для розв'язання життєвої / навчальної проблеми [9 ПРО 3.1.1-2]
- визначає самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб властивості об'єктів / явищ природи, що є істотними для розв'язання життєвої / навчальної проблеми [9 ПРО 3.2.1-3]
- установлює самостійно причиново-наслідкові зв'язки між певними явищами і процесами та їх наслідками [9 ПРО 3.3.1-1]

ГР4

- інтерпретує самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб наукові факти [9 ПРО 4.1.1-2]

Робота неспецифікована за модельною навчальною програмою. Завдання, запропоновані в роботі, відповідають будь-якій модельній освітній програмі природничої освітньої галузі для предмета «Біологія».

УВАГА!

У разі, якщо певне завдання роботи виходить за межі програмового матеріалу, який опрацювали учні / учениці, це завдання доцільно замінити іншим — ідентичним за всіма характеристиками, крім змістового. Важливо розробити саме ідентичне завдання, що забезпечить збереження цілісності роботи як інструменту оцінювання.

Для розроблення ідентичного завдання варто скористатися документом «Task_description», де наведено всі параметри завдання, яке потребує заміни. До речі, цей опис можна також використати для створення ідентичних варіантів блоків або всієї роботи загалом.

Структура роботи

Діагностувальна робота складається з чотирьох субтестів — А, В, С та D.

Субтест А складається з блоків I — III і містить **10 завдань** різних типів.

Субтест В складається з блоків IV — V і містить **4 завдання** різних типів.

Субтест С містить **2 завдання** закритого типу, не поділеного на блоки.

Субтест D містить **1 завдання** закритого типу, не поділеного на блоки.

Субтести — це високорівневі структурні елементи, що стосуються одного стимулу, що містить опис ситуації і необхідні довідникові дані.

Блоки — це структурні елементи, що можуть складатися з одного або більшої кількості завдань з огляду на їх специфіку. До кожного такого блоку наведено інструкцію щодо виконання завдань.

Завдання — це структурні елементи блоків, що різняться за типом, видом, різновидом, когнітивною й статистичною складністю, стосунком до стимулу.

Стимул — це матеріал, який необхідно опрацювати в певний спосіб, щоб дали виконати завдання, які його стосуються. Стимул може передбачати виконання навіть одного завдання.

У роботі лише окремі завдання стосуються **стимульних матеріалів**, які учень / учениця має брати до уваги для належного виконання завдання. Однак загалом усю роботу поєднує наскрізна практична ідея, про яку учнів / учениць попереджають на початку, описуючи її як ситуацію:

Ситуація

До вашого класу з нового навчального року мають прийти нові учні. Для їх адаптування у вашій школі в новому закладі освіти необхідно підготувати порадник. Для реалізації цього завдання вам необхідно виконати низку завдань.

У роботі запропоновано **завдання кількох типів і різновидів** (див. таблицю), що допомагає оцінити як знання учнівства, так і складніші вміння, зокрема й практичні навички роботи в цифровому середовищі.

Різновиди завдань у роботі

Тип	Різнovid	№ завдання
Закрите завдання (Selected-response)	Завдання з вибором однієї правильної відповіді	4, 6-8, 12-13, 15-16
	Завдання з вибором кількох правильних відповідей (з невказаною кількістю правильних відповідей)	
	Завдання з вибором кількох правильних відповідей (з вказаною кількістю правильних відповідей)	9, 17
	Завдання на встановлення відповідності	5, 10, 11
	Завдання на встановлення послідовності	
Відкрите завдання (constructed response)	Завдання з короткою відповіддю	1-2, 14
	Завдання з розгорнутою короткою відповіддю	3
Виконавче завдання (Performance Tasks)	Завдання на показ діяльності (процесу)	
	Завдання на прояв продуктивності (продукт)	

Час на виконання роботи

На виконання всіх завдань відведено **40 хв.** Визначений час включає як безпосереднє виконання завдань, так і ознайомлення з інструкціями.

Перевірка відповідей і нарахування балів

Загальні підходи й докладна характеристика процедури перевірки відповідей на кожне завдання і виставлення підсумкової оцінки в шкалі 1 – 12 визначені в документі «Оцінювання роботи».

Важливо! За виконання одного завдання учень / учениця може отримати бали за однією або кількома групами результатів. Це дещо ускладнює проведення процедури перевірки й оцінювання, оскільки передбачає постійний контроль щодо нарахування балів за виконання конкретних елементів завдання.

Процедура перевірки залежатиме від моделі проведення оцінювання.

У разі виконання учнівством завдань **на папері** (крім тих, які необхідно виконати з реальним обладнанням) варто скористатися бланками, запропонованими в документі «Оцінювання роботи».

У разі проведення оцінювання на комп'ютерній основі доцільно використати зібрані системою дані щодо закритих завдань, а вручну перевірити лише завдання, які передбачають оцінювання за рубриками або чеклістами.

Після перевірки відповідей учениці / учня набрані нею / ним бали **переводять у шкалу 1 – 12** відповідно до Схем переведення для кожної групи результатів. Оскільки кількість «сирих» балів, якими оцінено завдання за певною групою результатів, збігається з кількістю балів у шкалі 1 – 12, Схема переведення для запропонованої роботи не потрібна.

Інші зауваги

Субтест В у блоці V у стимулі містить інформацію про статтю «Імунні акцентуації як прогностичний фактор адаптації в умовах Антарктики», опублікованому у журналі «Полярна біологія» від 10 березня 2025 року.

Список використаних джерел:

1. Імунні акцентуації як прогностичний фактор адаптації в умовах Антарктики // Полярна біологія. 2025. 10 березня. URL: https://www.researchgate.net/publication/382368835_Immune_accentuations_as_a_prognostic_factor_for_adaptation_in_Antarctic_conditions
2. Стаття антарктичних лікарів, які зараз на фронті, опублікована в престижному журналі // URL: <http://uac.gov.ua/stattya-antarktichnix-likariv-yaki-zaraz-na-fronti-vijshla-v-prestizhnomu-zhurnali/>

З повним текстом статті [1] можна ознайомитись також за QR-кодом.

